

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky

Josef Kálal

Ukázky themat z deskriptivní geometrie, daných k písemným zkouškám maturitním na českých reálkách ve škol. r. 1907-8

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, Vol. 38 (1909), No. 1, 123--124

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123491>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1909

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Datum	AR	δ	Světlost
1908. XI. 9.	$18^h 53^m 25^s$	$+ 12^\circ 1' 3$	5, 20
11.	52 46	$+ 9 49 5$	
13.	52 13	$+ 7 44 8$	5, 04
15.	51 46	$+ 5 46 7$	
17.	51 24	$+ 3 54 7$	4, 88
19.	51 7	$+ 2 8 4$	
21.	50 54	$+ 0 27 4$	4, 74
23.	50 43	$- 1 8 7$	
25.	50 35	$- 2 40 4$	4, 62
27.	50 29	$- 4 8 0$	
29.	50 24	$- 5 31 9$	4, 52
XII. 1.	50 21	$- 6 52 5$	
3.	50 18	$- 8 10 0$	4, 43
5.	50 16	$- 9 24 8$	
7.	50 13	$- 10 36 9$	4, 35

N.

Ukázky temat z deskriptivní geometrie,

daných k písemným zkouškám maturitním na českých reálkách
ve škol. r. 1907—8.

Vybral Jos. Kálal.

1. V rovině ρ sestrojte přímky, jež svírají s oběma jejími stopami stejné úhly a protínají přímku $A \equiv \overline{pn}$. [$\rho (-4, 3, 5)$; $p (0, 6, 0)$, $n (8, 0, 3)$].
(Hradec Králové.)

2. Jsou dány dvě rovnoběžky $A \equiv \overline{ab}$, $B \equiv c$, přímka $C \equiv \overline{de}$, s nimi mimosměrná, a rovina σ . Sestrojte přímku M , která by všechny tři přímky protínala a s rovinou σ byla rovnoběžná. [$a (-6, 6, 1)$, $b (3, -1, 8)$; $c (-3, 7, 0)$; $d (6, 7, 6)$, $e (0, 5, -1)$; $\sigma (3, 5, 3)$].
(Prostějov.)

3. Jsou dány 2 mimoběžky: $A \equiv \overline{ab}$, $B \equiv \overline{cd}$, které se dotýkají nejmenší plochy kulové. Sestrojíti jest hlavní kružnici, jejíž rovina má od obou mimoběžek stejnou vzdálenost. [$a (-1, 8, 8)$, $b (6, 6, 4)$, $c (-2, 4, 1)$, $d (4, -3, 4)$]. (Vinohrady.)

4. Otočiti kříž, jehož podstava jest čtverec v π o straně $\overline{ab}$, výška rovna $6ab$, délka příčky $3ab$, a osy dělí se v po-

měru 2:3, kol hrany $\overline{ab}$ v pravo o úhel $\alpha = 30^\circ$. [$a(-2,4, 7,2, 0)$, $b(-1,2, 8,8, 0)$]. (Praha-III.)

5. Zobrazení pravidelný čtyřstěn nad rovnostranným trojúhelníkem, daným vrcholem a , patou výšky d na straně bc , jež jest rovnoběžna s rovinou $\rho \equiv mnp$. [$a(2, 3, 6)$, $d(0, 5, 2)$; $m(0, 0, 0)$, $n(-4, 0, 1)$, $p(-2, 5, 0)$]. (Velké Meziříčí.)

6. V rovině ρ najděte geom. místo bodů, jež mají od přímky $O \equiv mn$ vzdálenost d . [$\rho(-8, 10, 8)$; $m(-4, 3, 7)$, $n(3, 7, 3)$; $d=3$]. (Tábor.)

7. Mimoběžky $A \equiv \overline{ab}$, $B \equiv \overline{cd}$ protnouti přímkou $C \parallel \pi$ tak, aby úsek mezi oběma mimoběžkami měl délku δ . Kolik výsledků? [$a(-3, 7, -1)$, $b(5, 1, 7)$, $c(-3, 2, 4)$, $d(5, 5, -3)$, $\delta=3$]. (Nové Město.)

8. V rovině $\rho \equiv onp$ zobrazení nad úsečkou $\overline{ac}$, co úhlopříčkou, rovnoběžník za podmínky, že půdorys i nárys jeho mají býti obdélníky. [$o(0, 0, 0)$, $n(4, 0, 2,5)$, $p(4, -4, 0)$, $a(0, 5, ?)$, $c(4, 2,5, ?)$]. (Jevíčko.)

9. Bodem a vésti přímkou, jež dotýká se dvou ploch kulových; prvá plocha má střed $s(-2, 4, 5)$ a poloměr $r=4$; druhá má střed $\mu(3, 5, 6)$ a poloměr $\rho=3$, $a(-2, 7, 2)$. (Jednotka míry = 8 mm.) (Praha-III.)

10. Určiti polohu rovin, které procházejí bodem m , jsou rovnoběžny k přímce $P \equiv pq$ a dotýkají se koule $K(s, r)$. [$m(-3, 7, 8)$, $p(4, 2, 0)$, $q(5, 4,5, 6)$, $s(1, 3,5, 4)$, $r=3$]. (Pardubice.)

11. Zobrazení průměty koule, jež dotýká se přímky $A \equiv \overline{ab}$ v bodě a , a roviny $\rho(\mu np)$ v bodě přímky $\overline{np}$. [$a(0, 4, 6)$, $b(5, 2, 6)$, $\rho:\mu(-5, 0, 0)$, $n(-5, 0, 8)$, $p(0, 7, 0)$]. (Budějovice.)

12. Koule jest dána středem o a poloměrem; mimo to svítící bod s . Sestrojíti mez vlastního a vrženého stínu koule na obě průmětny, při čemž jest nárys svítícího bodu tak voliti, aby vržený stín na půdorysnu byla parabola. [$o(-0,2, 4,2, 5,3)$, $r=3,3$, $s(x=3, y=11,7)$]. (Litovel.)

13. Zobrazení obdélník $abcd$, v němž jest dána úhlopříčka $\overline{ac}$, a vrchol b jest na úsečce $\overline{pq}$. [$a(-2, 6, 1)$, $c(3, 3, 3)$; $p(-2, 1, 5)$, $q(3, 5, 1)$]. (Žižkov.)